Bilimsel Ara?t?rma Öz Yeterlilik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilimsel Ara?t?rma Öz Yeterlilik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17781

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bilimsel Ara?t?rma Öz Yeterlilik Ölçe?i, 2019 y?l?nda Alptürk Akçöltekin taraf?ndan geli?tirilmi? bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle ö?retmenlerin bilimsel ara?t?rma süreçlerini yürütme yeteneklerine dair alg?lad?klar? **öz yeterlilik** düzeylerini de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, e?itim alan?ndaki profesyonellerin bilimsel faaliyetlere kat?l?m?n? te?vik etme ve bu konudaki yeterlilik inançlar?n? ölçme ihtiyac?na yan?t olarak ortaya ç?km??t?r. Ölçek, bireylerin ara?t?rma tasarlama, veri toplama, analiz etme ve sonuçlar? raporlama gibi temel bilimsel ara?t?rma becerilerine olan inançlar?n? kapsamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Öz yeterlilik, bilimsel ara?t?rma, ö?retmen yeterlili?i, ölçek geli?tirme, e?itim psikolojisi, akademik ba?ar?.

Yazarlar

Alptürk AKÇÖLTEK?N

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ö?retmenlerin ve e?itim profesyonellerinin bilimsel ara?t?rma faaliyetlerini ba?ar?yla gerçekle?tirme kapasitelerine yönelik ki?isel inançlar?n? nicel olarak ölçmektir. Bu, bireylerin akademik ve mesleki geli?imlerini desteklemek amac?yla öz yeterlilik düzeylerindeki güçlü ve zay?f yönleri belirlemeyi sa?lar.

Ölçek, e?itim ara?t?rmalar? ba?lam?nda, bireylerin ara?t?rma eti?i, yöntem seçimi ve bulgular?n yorumlanmas? gibi kritik ara?t?rma a?amalar?ndaki öz yeterlilik alg?lar?n? ortaya koyarak, bu alanlarda geli?tirilebilecek e?itim programlar?na girdi sa?lamay? hedeflemektedir.

Yap?

Bilimsel Ara?t?rma Öz Yeterlilik Ölçe?i, Albert Bandura'n?n **Sosyal Bili?sel Teori** çerçevesinde tan?mlad??? öz yeterlilik yap?s?n? ölçmektedir. Öz yeterlilik, bir bireyin belirli sonuçlar? elde etmek için gerekli eylemleri ba?ar?l? bir ?ekilde düzenleyebilece?ine ve yürütebilece?ine dair sahip oldu?u inançt?r.

Bu ölçek özelinde yap?, bilimsel ara?t?rma sürecinin farkl? bile?enlerine odaklan?r. Bu bile?enler genellikle problem tan?mlama, literatür taramas?, metodoloji belirleme, veri analizi ve sonuçlar?n yay?lmas? gibi a?amalar? içerir. Ölçek, bu a?amalarda bireyin kendini ne kadar yetkin gördü?ünü de?erlendirir. Yüksek bir skor, bireyin ara?t?rma görevlerini ba?ar?yla tamamlayaca??na dair

ARABPSYCHOLOGY.COM

güçlü bir inanca sahip oldu?unu gösterir.

Geçerlik

Ölçek, geli?tirme çal??mas? kapsam?nda kapsaml? geçerlik analizlerinden geçmi?tir. Kapsam geçerli?i, uzman görü?leri al?narak sa?lanm??; maddelerin ölçülmek istenen yap?y? yeterince temsil edip etmedi?i incelenmi?tir.

Yap? geçerli?i ise temel olarak faktör analizi teknikleri kullan?larak incelenmi?tir. Beklenen sonuçlar, ölçe?in teorik olarak öngörülen boyutlar? ölçtü?ünü do?rulamaktad?r. Çal??mada, ölçe?in **bilimsel ara?t?rma** öz yeterlili?ini tutarl? ve geçerli bir ?ekilde ölçtü?üne dair kan?tlar sunulmu?tur.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, iç tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach Alfa) hesaplanarak yürütülmü?tür. Geli?tirme çal??mas?nda elde edilen Cronbach Alfa de?erlerinin, sosyal bilimler ara?t?rmalar?nda kabul edilebilir e?iklerin üzerinde oldu?u rapor edilmi?tir.

Bu yüksek iç tutarl?l?k katsay?s?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? (bilimsel ara?t?rma öz yeterlili?i) ölçmede birbirleriyle ne kadar uyumlu oldu?unu göstermektedir. Güvenirlik analizleri, ölçe?in farkl? uygulamalarda istikrarl? sonuçlar verece?ini dü?ündürmektedir.

Faktör Analizi

Bilimsel Ara?t?rma Öz Yeterlilik Ölçe?i'nin yap?sal boyutlar?n? belirlemek amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. AFA, ölçe?in kaç boyuttan olu?tu?unu ortaya ç?karm??; bu boyutlar genellikle ara?t?rma sürecinin farkl? a?amalar?na kar??l?k gelmi?tir (örne?in, Planlama Öz Yeterlili?i, Uygulama Öz Yeterlili?i).

DFA ise belirlenen faktör yap?s?n?n orijinal örneklem ve teorik modelle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmi?tir. Analiz sonuçlar?, model uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeyde oldu?unu ve ölçe?in çok boyutlu bir yap?ya sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu durum, ara?t?rmac?lar?n faktör analizi sonuçlar?na dayanarak alt boyut skorlar?n? ayr? ayr? de?erlendirmesine olanak tan?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Development)

Format: Derecelendirme format?nda (Likert Tipi). Orijinal çal??mada derecelendirme bilgisi net belirtilmemi? olsa da, öz yeterlilik ölçekleri genellikle 5'li veya 6'l? Likert tipi seçenekler kullan?r (Örne?in, "Hiç Yeterli De?il"den "Tamamen Yeterli"ye).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler ve E?itim Profesyonelleri

Ya? Grubu: Yeti?kin (Mesleki Ya?amda Olan Ö?retmenler)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Akçöltekin (2019) çal??mas?nda ö?retmenler üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanabilen, bireyin kendi beyan?na dayal? (self-report) bir ölçektir. Puanlama, maddelerdeki derecelendirmelerin toplanmas?yla elde edilir.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen, bilimsel okuryazarl?k, güvenirlik, geçerlik, faktör analizi, ölçek.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Akçöltekin (2019) taraf?ndan geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?l?: 2019

Sorumlu Yazar: Alptürk AKÇÖLTEK?N

Eri?im Bilgisi: Ölçe?in geli?tirildi?i makaleye Dergipark üzerinden ula??labilir: dergipark.org.tr

Orijinal PDF dosyas? bu adresten indirilebilir: bilimsel-arastirma-oz-yeterlilik-olcegi-toad.pdf

Kaynakça

Akçöltekin, A. (2019). Bilimsel Ara?t?rmalara Yönelik Ö?retmen Öz Yeterlilik Ölçe?inin geli?tirilmesi. *Kastamonu Education Journal, 27*(6), 2713-2727. doi:10.24106/kefdergi.3707

Bilimsel Ara?t?rma Öz Yeterlilik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, Akçöltekin (2019) taraf?ndan yay?mlanan "Bilimsel Ara?t?rmalara Yönelik Ö?retmen Öz Yeterlilik Ölçe?inin geli?tirilmesi" ba?l?kl? makalenin ekler bölümünde veya ilgili bölümlerinde yer almaktad?r. Ara?t?rmac?lar, maddelerin tam listesi için orijinal akademik kayna?a ba?vurmal?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM